

# Mellemspil – Constantin Constantius kommenterer de syv breve fra Det unge Menneske

*Man må lade en pige skrige, så har hun bagefter  
intet at skrige for, men glemmer hurtigt.*

Skønt jeg allerede for længst havde slået mig fra verden og forsaget al teoretiseringen, kan jeg dog ikke nægte, at Det unge Menneske igen fik mig lidt ud af min *perpendikelbevægelse* – dvs. pendulbevægelse – i interesse af ham.

Så meget var mig da let klart, at han ligger i en fuldkommen misforståelse. Det han lider af, er en utidig melankolsk højmodighed, der intetsteds har hjemme uden i en digters hjerne.

Han venter på et tordenvejr, der skal gøre ham til ægte-mand, et nerveslag måske.

Det er aldeles det omvendte.

Han hører også til dem, der siger 'hele bataillon'en omkring', i stedet for selv at gøre omkring, hvilket her kan udtrykkes på en anden måde: Pigen må bort. Dersom jeg ikke selv var så gammel, skulle jeg gøre mig en fornøjelse af at tage hende, alene for at hjælpe mennesket.

Han glæder sig over ikke at have fulgt min 'kløgtige' plan. Det ligner ham aldeles. At han endnu i dette øjeblik ikke kan indse, at det havde været det eneste rigtige. Med ham er det umuligt at indlade sig, og det er for så vidt meget heldigt, at han ikke ønsker svar; for at korrespondere

med et menneske, der har en sådan trumf, som et tordenvejr, på hånden, det ville blive latterligt.

Havde han blot min klogskab.

Andet siger jeg ikke.

Om han da, når det indtrådte, han havde beregnet, ville give det et religiøst udtryk, det må han om; derimod har jeg intet at indvende. Men det er altid godt at have gjort alt, hvad menneskelig klogskab kan foreskrive. Det skulle være mig, jeg skulle bedre have hjulpet pigen. Nu vil hun måske have langt vanskeligere ved at glemme ham.

Hun kom ikke til at skrike, det er ulykken.

Skrig må der til, det er godt, ligesom at der kommer blod ved en kontusion, ved en legemsbeskadigelse ved slag. Man må lade en pige skrike, så har hun bagefter intet at skrike for, men glemmer hurtigt.

Han fulgte ikke mit råd, nu sidder hun formodentlig og sørger. At dette må være ham yderst fatalt, indser jeg godt. Dersom der var en pige, der således ville sidde hen og være mig tro, da ville jeg frygte hende mere end alt i verden, mere end frihedsmænd frygte en tyrant.

Hun ville ængste mig, hvert øjeblik ville jeg blive mig hende bevidst, som en øm tand. Hun ville ængste mig, fordi hun var ideal og jeg for stolt på førelse, når det kommer an derpå, til at tåle, at et eneste menneske har den stærkere og mere udholdende end jeg.

Forblev hun på denne ideale spidse, da måtte jeg finde mig i, at mit liv, i stedet for at gå frem, blev stående *in pausa*, dvs. i pause. Måske var der den, der ikke kunne udholde den pinlige beundring, hun afnødte ham, og som blev så misundelig på hende, at han ville anvende ethvert middel, for at få hende styrtet, det vil sige gift.

Om hun da nemlig ville sige, som det ofte nok er sagt og skrevet og trykt og glemt og gentaget:

‘Jeg har elsket dig, nu tilstår jeg det.’

‘Nu,’ uagtet hun formodentlig havde sagt det hundrede gange før:

‘Jeg har elsket dig højere end Gud.’

Det er ikke lidt sagt ... heller ikke meget i vore gudfrygtige tider, hvor gudsfrygt vel var et endnu sjældnere fænomen – da skulle dette vel ikke forstyrre ham.

Det ideale er ikke at dø af sorg, men at bevare sig selv sund og glad, om muligt, og dog frelse sin følelse.

At kunne tage en anden er ikke stort. Det er en svaghed, en meget simpel og plebejisk virtuositet, som kun borger-skabet råber i gevær for. Enhver, der har et kunstnerisk blik på livet, ser let, at det er et fejlgreb, der ikke lader sig oprette end ikke ved at gifte sig syv gange.

Når han for øvrigt angreer, at han ikke har bedt hende om sin frihed, så kan han gerne spare sin ulejlighed; det havde ikke hjulpet stort, han havde efter al menneskelig sandsynlighed netop væbnet hende mod sig; for egentlig at bede om friheden er noget andet end at tjene en pige med den forklaring, at hun var musen, var den digteriske inspiration. Man ser atter her, at han er digter.

En digter er ligesom født til at være en nar for pigerne.

Om pigen gjorde nar ad ham lige op i hans åbne øjne, han troede, at det var højmodighed. Han må snarere prise sig lykkelig, at han ikke begyndte derpå. Hun havde da formodentlig grebet sig alvorligt an.

Hun havde ikke blot forsøgt sig i erotikkens lille tabel, det er lovligt, og hun i retten, men også i ægteskabets store tabel. Hun havde taget Gud til forlover, kaldt alt frem hvad der er helligt, lagt beslag på ethvert dyrebart minde, der kunne bo i hans sjæl.

I denne henseende bruger mangen en pige, når lejlighed bydes, ganske ugenert et falsum, som end ikke en forfører tillader sig. Den, der i erotisk henseende virker ved guds